

دجال در اسلام کیست و چه ویژگی هایی دارد؟

در اسلام یکی از نشانه‌های دوران ظهور، خروج دجال است.

در اسلام یکی از نشانه‌های دوران ظهور، خروج دجال است. موضوع دجال بیش از آنچه در روایات شیعه آمده، از طریق اهل‌تسّن نقل شده است. قسمت عمده روایات در مورد دجال را احمد بن حنبل در کتاب [171#&](#)؛ مسند، ترمذی در [171#&](#)؛ صحیح، ابن ماجه در [171#&](#)؛ سنن، مسلم در [171#&](#)؛ صحیح و ابن اثیر در [171#&](#)؛ نهایه از عبدالله بن عمر، ابوسعید خدری و جابر بن عبدالله انصاری نقل کرده‌اند.

اهل ستّ

در منابع اهل ستّ، برای دجال صفاتی ذکر شده است، از قبیل اینکه:

1. او ادعای ربوبیت می‌کند؛
2. عمر طولانی دارد؛
3. همراه او آب و آتش است؛
4. کور را بینا کرده و برص را شفا می‌دهد؛
5. مرده را زنده می‌کند؛
6. کسی را می‌کشد، آنگاه او را زنده می‌کند؛
7. با او بهشت و آتش است؛
8. با او نهري از آب سفید و نهري از آتش است؛
9. خواسته او بر آورده می‌شود.

چند مورد از روایات

پیامبر اکرم (ص) فرمودند:

[171#&](#)؛ أَيُّهَا النَّاسُ مَا بَعَثَ اللَّهُ نَبِيًّا إِلَّا وَ قَدْ أُنْذِرَ قَوْمَهُ الدَّجَالِ؛ ای مردم! خداوند هیچ پیامبری را مبعوث نکرد، مگر اینکه قوم خویش را از فتنه دجال بر حذر داشته‌است.

پیامبر (ص) فرمودند:

[171#&](#)؛ هر پیامبری بعد از نوح، قوم خود را از فتنه دجال ترسانده و من نیز شما را بر حذر می‌دارم. [10](#) از این روایت معلوم می‌شود که در عصر هر پیامبری دجال یا دجالانی وجود داشته‌اند که هر پیامبر موظف بود، قوم خود را از فتنه آن بر حذر دارد وگرنه معنی نداشت انبیای پیشین مردم عصر خویش را نسبت به فتنه دجالانی که هزاران سال بعد از آنها آشکار خواهد شد، هشدار دهند.

در حدیثی دیگر، می‌خوانیم:

پیامبر فرمود: [171#&](#)؛ قیامت بر پا نمی‌شود تا اینکه سی نفر دجالی که خود را پیامبر می‌پندارند، ظاهر شوند. از این احادیث استفاده می‌شود که دجال نام شخص معینی نیست و به هر شخص دروغگو، پرتزویر و گمراه کننده اطلاق می‌شود.

دجال در منابع شیعی

امیر المؤمنین (ع) از پیامبر اکرم (ص) نقل می‌کند که فرمودند: [171#&](#)؛ پیش از قیامت ده امر حتمی واقع می‌شود: خروج سفیانی، دجال، دود، دابّ الارض، خروج قائم، طلوع خورشید از مغرب، نزول عیسی، فرو رفتن زمین در مشرق جزیر العرب، بیرون آمدن آتشی از قعر عدن که مردم را به سوی محشر براند. [11](#)

محدث قمی از رسول خدا (ص) نقل می‌کند: [171#&](#)؛ چون او ظاهر شود، عالم را پر از فتنه و آشوب نماید و میان او و لشکر قائم جنگ واقع شود، بالأخره آن ملعون به دست حضرت حجت (عج) یا عیسی بن مریم (ع) (به فرمان امام زمان (عج)) کشته شود. [12](#)

سید محمد صدر می‌فرماید: دجال رمزی است از اوج تمدّن و تکنیک غرب که با اسلام و مبانی آن ستیز دارد، تمدّنی که درصدد به سلطه کشیدن هر انسانی است. .. ما به طور وضوح مشاهده می‌کنیم که چگونه تمدّن و تکنیک غرب مادی‌گرا در این عصر بر تمام جوامع، حتی مسلمانان تسلط پیدا کرده است. [13](#) .. از بیانات استاد محمد طیّ [14](#) و نویسنده مصری، شیخ محمد فهیم ابو عبیه در

بعضی معتقدند، همان‌گونه که از ریشه لغت دجال از یک سو و از منابع حدیث از سوی دیگر بر می‌آید، دجال منحصر به یک فرد معین نیست، بلکه عنوانی است کلی، برای افراد پرتزویز و حيله‌گر که برای کشیدن توده‌های مردم به دنبال خود از هر وسیله‌ای استفاده می‌کنند.

ممکن است این نظر درست باشد؛ چون اگر از مفاهیم رمزی و کنایی روایات مورد بحث، صرف نظر کنیم، بیشتر آنها از نظر ضوابط سندی، اخبار واحدی می‌باشند که چندان معتبر نیستند.

بنابر آنچه که از کتب یاد شده، ذکر نمودیم، دجال را به دو صورت می‌توان تفسیر نمود:

1. شخصی حقیقی که بیشتر در مصادر اهل سنت به آن اشاره شده است؛
2. جنبشی فرهنگی و ضدّ دینی که روایات شیعه بیشتر مشعر به آن است و به صورت تشکیلاتی و سازمانی توسط یک نفر یا گروهی هدایت می‌شوند و هدف آنها حاکمیت بر مردم است. بنابراین بزرگترین دشمن منجی آخرالزمان که هدف او رهایی بشر است، می‌باشد.

خصوصیات فردی دجال

امیرالمؤمنین (ع) می‌فرماید: «او چشم راست ندارد و چشم دیگرش در پیشانی اوست و مانند ستاره صبح می‌درخشد. چیزی در چشم اوست که گویی آمیخته به خون است، وی در یک قحطی سخت می‌آید و بر الاغ سفیدی سوار است.» 17

ترمینولوژی روایت:

بزرگترین مشخصه دجال که در روایت امیرالمؤمنین (ع) به آن اشاره شده است: داشتن یک چشم چپ است، با اولین نگاه به آرم رسمی سازمان فراماسونری می‌توانید این چشم چپ را مشاهده نمایید، که در وسط رأس آرم قرار دارد (او چشم راست ندارد و چشم دیگرش در پیشانی اوست)، این چشم درون آرم، درخشان است (و مانند ستاره صبح می‌درخشد) اگر به معنای لغت دجال توجه شود، به معنای کذاب است که این بارزترین خصوصیت این جامعه مخفی است، مخفی‌کاری این سازمان، نمونه بارز نفاق در ادبیات قرآنی - اسلامی است؛ همچنین آنها خود را انسان‌هایی بشر دوست و صلح طلب معرفی می‌نمایند؛ یعنی مرکب آنها به جای جنگ و خونریزی که نماد آن رنگ قرمز است، مرکبی سفید است (و بر الاغ سفیدی سوار است) و به وسیله آن اهداف جنگ طلبانه پشت پرده خود را که به رنگ سرخ است، پیش می‌برند، اما مهم‌ترین ویژگی این سازمان مخوف و مخفی، ضدّ دین و ضدّیت با ادیان توحیدی اصیل می‌باشد که دقیقاً بر روایات اسلامی صدق می‌کنند.

گرداننده‌های این جریان، جریاناتی مشابه را نیز اداره می‌کنند که عنوان دجال و خصوصیاتش بر همه آنها صدق می‌کند، این گرداننده‌ها، شبکه‌ها و جریانات متصل به آنها در اختیار صهیونیسم و استعمار جهانی می‌باشند که مقام معظم رهبری از آنها با عنوان شبکه زورگویان صهیونیست جهانی یاد نموده است، که تمامی یا اکثر فساد، تباهی و جنایات سراسر جهان، زائیده اعمال آنهاست.

پی‌نوشت‌ها:

1. سنن ابن ماجه، ج 2، ص 1360.
2. صحیح مسلم، ج 8، ص 205.
3. صحیح بخاری، ج 8، ص 103.
4. مسند احمد، ج 5، ص 13.
5. همان.
6. مستدرک حاکم، ج 4، ص 537.
7. مسند احمد، ج 5، ص 435.
8. معجم الکبیر، ج 2، ص 56.
9. صحیح مسلم، ج 8، ص 197؛ ر ک به: کتاب موعود شناسی و پاسخ به شبهات، ص 531.
10. صحیح ترمذی، باب ما جاء فی دجال، ص 42.
11. اثابة الهداة، شیخ حرّ عاملی، ج 7، ص 405.
12. منتهی الآمال، ج 2، ص 336.
13. تاریخ ما بعد الظهور، صص 141-142.
14. المهدي المنتظر بین الدین و الفكر البشري، ص 177.
15. البدايه و النهايه، ج 1، ص 188.

16. موعود شناسی و پاسخ به شبهات، ص 533.
17. مهدی موعود، ترجمه و نگارش علی دوانی، ص 965.
- یادداشتی از حجت الاسلام سید مهدی غفاری ، محقق و نویسنده